

Objaśnienia znaków:

W celu ułatwienia porodu: 1 - zdejmowano rodzącej obrączkę, 2 - rozluźniano położnicy paski lub inne elementy ubrania, 3 - otwierano drzwi, okna lub sprząty, 4 - inne odpowiedzi (zob. mapa 1 i komentarz), 5 - brak tradycji, 6 - brak odpowiedzi.

Uwagi:

1. Mapę opracowano na podstawie badań terenowych prowadzonych w latach 70. XX wieku przez Pracownię Polskiego Atlasu Etnograficznego.
2. Mapa dotyczy stanu zjawiska w latach 70. XX wieku.
3. Punkty z pionową kreską oznaczają informacje pochodzące od ludności napływowej (przesiedleńcy z Kresów Wschodnich i osadnicy z różnych stron Polski).
4. Na mapie obok głównych rzek zaznaczono również większe miasta – małymi pustymi kółkami.

Mapę opracowano na podstawie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu PAE nr 7, *Zwyczaj, obrzędy i wierzenia urodzinowe*, oprac. Józef Gajek:

IV. Czynności magiczne w okresie rozwiązania. (Zasada: podobne - sprowadza podobne)

10. *Otwierać - zamknięte? wymienić co?*
11. *Rozwiązywać związane! wymienić co?*
12. *Rozplątać splecione! wymienić co?*
13. *Rozluźniać obciste! wymienić co?*
14. *Inne - nie wymienione tu czynności magiczne ułatwiające rozwiązanie.*